

QUIÉ-HUỐNG

tan-na D.P.YEN

5

Là người Việt-nam tha huống, chúng ta không bao giờ quên được những ngày tháng lịch-sử, nhưng biến-cố đòn-dập, chớp nhoáng và bi thương đã khiến cho nước ta mất hoàn-toàn vào tay cong-san. Hôm nay chúng ta ôn lại quá khứ đó. Nhưng sự kiện, ngày tháng và những nhận định có thể sai lầm do trí nhớ, tài-liệu và chủ-quan của người viết. Nếu có chỗ nào sai, xin quý A.H. gửi thô cho biết để hiệu chỉnh.

1- Từ Bàn-Mê-Thuột đến Saigon. Ngày 10 tháng 3, Việt-Cộng tập trung quân chung quanh Kontum và Pleiku (nơi đóng quan của bộ chỉ-huy quân-doàn 11) giả vờ sẽ đánh hai tỉnh này. Thật ra chúng tàn-công Bàn-Mê-Thuột, thành-phố khoang 80,000 dân, ở 350 cây-số bắc Saigon và chiếm trọn chỉ trong một đêm (chiến-thuật dién và điêm).

Chiều ngày 14 - 3, Thiếu tú y bay ra Phan-Rang mà không tham-khoa ý kiến các tướng-lãnh khác, gặp tướng Phạm-vân-Phu bàn định rút quân từ Cao-Nguên về duyên-hai để chặn Việt-Cộng nếu chúng tiến về Saigon. Đó là một quyết định lâm-lán và táo-bạo. Đoàn quân bị Việt-Cộng chặn lại trên LTL 7.

Quảng-Trị mất ngày 13 - 9. An-Lộc ngày 20 - 9. Nên nhớ vào năm 1972, mùa He-đò lúa, hai thành-phố này giữ được với một giá rất đắt: hàng ngàn người chết và cả hai thành-phố bị phá-hủy hoàn-toàn dưới đài pháo. Tin đồn khắp nỗi nỗi Mỹ nhuộm đất cho Việt-Cộng theo mệt-udc Paris.

Ngày 26 - 3, Thừa-Thiên với cõi-do Hué thất-thu. Theo lời kê của người di-tản thi Hué bị bỏ ngo. Nhưng thật ra Đại-Tá Nguyễn-Huu-Düe, Tỉnh-Trưởng Thừa-Thiên hôm nay được lệnh chống-cù bằng mọi giá thì hôm sau lại có lệnh rút quân tức khắc. Düe bối-rối, nhảy lên trực-thăng bay vào Đà-Nẵng gặp Trung-Tướng Ngô-Quang-Trưởng, Tủ-lệnh quân-khu 1. Al. Francis cô-ván Mỹ tại Đà-Nẵng vỗ vai Düe bảo: "Thừa Đại-Ta, lệnh là lệnh, chúng ta sẽ có dịp gặp lại nhau." Düe rút quân vào Đà-Nẵng bằng đường biển.

Tam-Ký mất vào tay công-quân ngày 24 - 3. Quảng-Ngai ngày 25 - 3 và Đà-Nẵng ngày 29 - 3. Đến đây coi như nửa triệu quân Công-Hoa tan ra với khi-giỏi, phi-cô, xe-tăng và quan-dụng.

Ngày 1 - 4 Qui-Nhơn thất-thu. Ngày 3 - 4 Nha-Trang (Khánh-Hòa) và ngày 4 - 4 Đă-Lat (Tuyên-Đức). Dân Saigon đồn nhau sẽ thay Thiếu; nhưng không có gì xảy ra.

Một đoàn người và xe dài hàng chục cây-số gồm có quân-nhân bồ-nó, công-chúc bồ-sô, thường dân, quân-xa, thiết-giáp, đi xe có, đi bộ có lú-luot nối đuôi nhau

trên QL1 vào Nam ti-nan. Kinh hoàng : cướp bóc, ham-hiệp, giết người cướp của. Chui rùng, lội suối, ra biển, trèo non, mệt, đói và khát, họ vào Saigon tìm mang sống. Nhìn như tan-rã tùng mành.

Thiếu-Liên lập một giới-tuyến kháng-cử để giữ Saigon và miền Nam còn lại. Ngày 27-3-1975, Thiếu-Liên bắt đầu hành quân về Cà-Mau (Phong-Dinh). Kế-hoạch co-cum này, Thiếu-Liên cho một số tướng-lãnh trong đó có Trung-Tướng Nguyễn-Văn-Minh, Trung-Tướng Trần-Văn-Trung và Đề-Đốc Chung-Tân-Cảng. Thế nhưng công-quán tiến quân nhanh hơn Thiếu-tướng. Ngày 8-4, Trung-Uy Nguyễn-Thành-Trung lái A*37 dội bom dinh Độc-lập Saigon giở ngiem 24 trên 24 trong vài ngày. Tôi có xem một phim tài-liệu của "Xưởng phim cuan-doi nhon-dan" thấy Nguyễn-Thành-Trung được thăng "quân-hàm" (lon) Đại-uý và đang huấn-luyện phi-cô A*37 cho phi-công Việt-Công. Tài-liệu nói Nguyễn-Thành-Trung là đảng-viên đảng Lao-Dộng được gài vào không-lúc Cộng-Hoa. Nguyễn-Thành-Trung đã học ở Mỹ và có bằng phi-công phản-lực A*37.

Phan-Bang (Ninh-Thuận), quê của Thiếu-thát-thu ngày 16-4 và Phan-Thiet (Bình-Thuận) ngày 19-4. Và sau khi thất-sự chống-cú mãnh-liết, dùng bom C.B.U., Xuân-Lộc (Long-Khánh) vẫn bị bắt vào tay công-quán ngày 20-4. Nên nhớ Xuân-Lộc là cửa ngõ vào Saigon, Thiếu đã hứa chặn quân công-san tại đây, nhưng thất-bại. Không ai ngạc-nhiên, ngày 21-4 Thiếu đọc diễn-văn từ chức tổng-thống, trao quyền lại cho Trần-Văn-Huồng. Một phần người dân cung-tin như thế, một phần mất hết tinh-thần. Trước đó, Đại-Tướng Trần-Thiên-Khiêm, Thủ-Tướng, đã từ-chức và Thiếu chọn Nguyễn-Bá-Cản, Chủ-Tịch Hả-Viên làm Thủ-Tướng. Công-quán bao vây Saigon.

2- Tình hình Thủ-Đô. Bay giờ Saigon được bao-vây 60,000 quân kể cả quân bồ-ngu vào Nam được trang-bị lại, trong khi đó công-quán bao-vây bằng một số quân-tướng-dương nhưng được tăng-thêm càng ngày càng đông.

Chính-phủ Cách-Mạng Lâm-Thời Miền-Nam Việt-Nam (CPCMLTMNVN) yêu-sách Thiếu-tử-chức là 1 điều-kiện để nói chuyện với Saigon. Dân Saigon tin là một chính-quyền mới gồm những người không liên-hệ với chính-phủ Thiếu, có thể mang lại ngừng chiến. Người ta chú ý đến Đại-Tướng Dương-Văn-Minh, người có liên-hệ nhiều với lực-lượng hòa-giai dân-tộc của Trần-Ngọc-Liên, Ngô-Bá-Thành, ...

Nhưng Trần-Văn-Huồng không có ý định từ-chức. Huồng tuyên-bố sẽ "chiến-dấu đến cùng", cho đến lúc năm-xuống của Ông năm bên cạnh người lính. Huồng tuyên-bố với

các kỳ-giả "Thieu đã ra đi. Thời cổ đã đến với tôi".

Ap-lục mọi phía, quốc-hội lần ngoại-giao Tây-phương nhất là Pháp, ép Huong từ chúc. Nhưng kết ván-dé hiến-phép. Để soa dịu tinh-thé, ngày 24 - 4, Huong đé-nghi Tuong Minh làm Thủ-Tướng, Minh từ chối, về nhà ở số 3 đường Trần-Quý-Cáp, nam đổi thời-cố. Minh tuyên-bô Ông thuộc lục-luồng thứ ba (Thieu thứ nhất, mặt trán thứ 2) sẽ mang lại ngưng bắn. Ông sẽ cù bà luật-sư Nguyễn-Phuoc-Dai di Paris hòa đàm v.v.. Người ủng-hộ Minh mạnh nhất là đại-sứ Pháp Jean-Marie-Merillon, Ông này hứa sẽ là trung gian hòa-giai giữa hai chính-phủ.

Cuộc gặp-gó cuối cùng giữa hai Ông Huong và Minh xảy ra vào ngày 26 - 4, trong nhà cùu-tướng Mai-Huu-Xuan, ngoại-ô Saigon, nhưng không đạt được một kết quả nào. Trong lúc đó, mọi người đều tin là nếu không có thương-thuyết, Saigon sẽ là một biến-máu. Cung ngay, luồng-viên quốc-hội họp suốt 10 tiếng để bàn về sự hợp hiến-bàn giao chức vụ Tổng-Thống để có cò-sở nói chuyện với CPCMLTMVN. Trong lúc đó ở trại Davis, nằm trong căn-cùu không-quân Tân-Sơn-Nhứt, 200 lính công-san đang chờ giải-phóng Saigon. Theo hiệp-ước Paris, họ đến trại Davis ngày 30-1-73. O đây Thủ-Tướng-Vo-Dong-Giang hép báo tuyên-truyền hàng tuần khi V.C. chiếm Xuân-Lộc và sửa soạn tên-công Biên-Hoa và Saigon; Giang nhận được mật điện của bộ chỉ-huy cộng-quân nói là không thể cứu các đồng-chí ra khỏi T.S.N. được vì sợ lõi bí-mật kế-hoạch tan cong Saigon. Mật điện báo Giang phải dáo hầm để tránh đạn pháo vào T.S.N. và viết "chúc các đồng-chí may mắn. Hẹn gặp nhau ở Saigon".

Lực-luồng giải-phóng miền Nam do Thủ-Tướng Tran-Van-Tra chỉ-huy dưới sự chỉ-đạo của quan-uy trung-uồng tại Hanoi, Bộ chính-trị trung-uồng Đảng cù Đại-Tướng Van-Tien-Dung và Le-Duc-Tho vào Nam. Trước khi về Nam, Tho nói với Bang "nếu không giải-phóng được miền nam, tôi sẽ không trở về Hanoi nữa". Đinh-Duc-Thien tổng-chi-huy về hau-cán (tiếp-liệu).

Ngày 19 - 4, "chiến-dịch Ho-Chi-Minh vi-dai" truyền di trong công-quán dùi-cây mật ngữ "Khi tre bị chém, một cơn gió nhẹ đủ làm cho tre gãy đổ". Van-kién chiến dịch ký bởi Van-Tien-Dung (bi-danh Anh-Tuan) và Pham-Hung (anh Bay) chính-uy chiến dịch.

Bay giờ Saigon bị cô-lap. Không có lối ra vào Saigon. Không ai còn di dạo đường Tú-Do. Trên các neo duong, xe Honda và xe chở hàng, xe ba-gát tấp nập, voi vâ. Họ cố gắng rời khỏi Saigon, tìm một nơi kiêng-cô, an-toàn để trú ẩn tránh đạn. Họ tìm

đến nhà bà con kién-có hòn, đi mua gạo, cá khô, nước mắm tích-trù chờ đợi biển-có đến. Tất cả đều lo lắng và sợ-hãi, như sợ mót trái đạn rocket rớt ngay trên đầu mình.

Chiều tối ngày 27/4, bốn trai đạn hoa-tiễn rớt vào Saigon. Một quả mài nha khacle-san Majestic làm 1 người chết, 3 trái khác rớt trên đường Phan-Chu-Trinh, làm cho Trần-Văn-Hưởng hoảng-hốt. Hưởng ~~tham~~ khao ý kien rớt gỏi thò cho chu-tich thường-viên Trần-Văn-Lâm : "Lương vién cần họp để chọn người tin nhiệm càng sớm càng tốt. Tôi sẽ trao quyền Tổng-Thống."

Ngày 27/4 lúc 8.45, mặc dù không đủ tucuso, luong vién quoc-hoi họp lần cuối cùng trong lịch-sử. Chu-tich thường-viên Trần-Văn-Lâm tuyên-bố : "Để tái lập hòa-bình cho Việt-Nam, ai băng lồng Tổng-Thống, Trần-Văn-Hưởng trao quyền Tổng-Thống lại cho Đại-Tướng Dương-Văn-Minh ?" Tất cả dỗ tay, Minh sẽ nhậm chức Tổng-Thống ngày hôm sau.

PHẦN KHỞI ... (tiếp theo)

xí-xoa kho. Không phải 9 bo làm 10 mà 5 hay 3 cũng phải bô làm 10 mới được.
Khi thay không còn thích là thủ nữa; chỉ cần viết một bài cho là thủ là doi y

ngay. "Viet thủ cho em là yêm ngay mà !"

Về phan viet-gia : Phai công nhận "Viet-gia" là những người hy sinh nhiều nhất và người yêu lý-tưởng nhất của là thủ. Trong khi nguyệt-liêm vẫn đóng đều nhau ai, con người viet bài, mua tem gửi có khi bài lại không được đăng ! Khi đặt but viet mot de tai ai cũng nghĩ là bài minh ít nhất được 50% anh em đọc, nhưng phan dong quen là anh em đây gồm từ Cú già 90 tuổi đến anh mới ra trường 1975 chưa đầy 30 tuổi (đó là chưa nói các bà xã và con em của họ); với những nhu-cau, sở-thích khác biệt nhau rất xa.

Về phan ban bien-tap : Cần đảm giam thiêu các bài có tính cách giai-trí cho một số ít người, gia tăng các bài có ích lợi thiết thực (mỗi kỳ được 1 bài có ích cho 1 người là kê như thành công rồi); Chap nhận là thủ ít trang, chap nhận bị che trách.

Một điểm chung cho tất cả chúng ta là ai cũng phải tự cảm thấy có trách nhiệm với sự sống con của là thủ, không thể nói nó chết là tại "máy anh" hay "May Cha".

Mô : - Là thủ về đến bến nhà.

- Ban bè Công-Chánh bên nhà viết bài đăng vào là thủ kể.

